

บทความวิจัย (Research Article)

การประเมินการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษา

ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2557 - 2559

AN EVALUATION OF THE QUALITY DEVELOPMENT OF EXPANSION AND

SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF NONTABURI

PROVINCIAL ADMINISTRATION ORGANIZATION DURING

THE ACADEMIC YEAR OF 2014 - 2016

Received: November 3, 2019

Revised: December 21, 2019

Accepted: December 24, 2019

สุกัญญา แชมช้อย^{1*} และพฤติ ศรีบรรณพิทักษ์²

Sukanya Chaemchoy^{1*} and Pruet Siribanpitak²

^{1,2}หน่วยปฏิบัติการวิจัยการพลิกโฉมระบบการศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรมและวิสาหกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{1,2}Research Unit on Transforming Education System for Creating Innovators and Entrepreneurs,

Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: sukanya.chae@chula.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพ 2) ประเมินการพัฒนาคุณภาพ และ 3) นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพัฒนาตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพตามแนวคิดการประเมินรูปแบบชิปปี้และส่วนต่อขยาย พิจารณาความเหมาะสมและความตรงเชิงโครงสร้างของร่างตัวชี้วัดการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 2) การประเมินการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2557-2559 ตามตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้น จำนวน 11 โรงเรียน ด้วยวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และ 3) นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการพัฒนาตัวชี้วัดของ 4 แผนงาน 7 โครงการ ประกอบด้วย 9 ด้านการประเมิน 40 ตัวชี้วัด 2) ผลการประเมินการพัฒนาคุณภาพทั้ง 4 แผนงานของทุกโรงเรียน ตัวชี้วัดด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และการถ่ายทอดส่งต่อ ผ่านในระดับมาก ส่วนผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ ประสิทธิภาพและความยั่งยืน

ของทั้ง 4 แผนงานโรงเรียนส่วนมากผ่านการประเมิน 3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ 4 แผนงาน ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจำแนกตามความเร่งด่วนของการนำสู่การปฏิบัติ คือ ข้อเสนอแนะที่ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน จำนวน 8 ข้อ และข้อเสนอแนะที่ต้องดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 18 ข้อ

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส องค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

The purposes of the study were 1) to develop the quality development indicators, 2) to evaluate the quality development, and 3) to provide policy recommendations regarding quality development policy of expansion and secondary schools under the jurisdiction Nonthaburi Provincial Administrative Organization. The research methodology consisted of 3 phases as following; Phase 1: The development of indicators according to CIPPIEST Model by expert verification on draft indicators and structural validity, Phase 2: The quantitative and qualitative evaluation of quality development applying indicators developed in 11 schools, and Phase 3: The policy recommendations on quality development of expansion and secondary schools under the jurisdiction Nonthaburi Provincial Administrative Organization via focus group discussion.

The findings revealed that; first, there were 9 evaluation elements consisting of 40 indicators; second, the evaluation results of expansion and secondary schools under the jurisdiction Nonthaburi Provincial Administrative Organization quality development during the academic year of 2014-2016 showed that all schools passed the evaluation at high level regarding to context, input, process, and transportability for all 4 development plans while most schools passed the evaluation in respect of output, outcome, effectiveness, and sustainability; lastly, there were totally 26 policy recommendations for 4 development plans as details follow: 8 urgent recommendations, 18 continuous development recommendations.

Keywords: Project Evaluation, Quality Development, Expansion School, Provincial Administration Organization

บทนำ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีมีนโยบายที่จะพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 10 โรงเรียนและโรงเรียนมัธยมศึกษา 1 โรงเรียน ที่โอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี (อบจ.นนทบุรี) ให้มีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้มี คุณภาพที่ดีอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงได้ขอความร่วมมืออำนวยการจากมหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษาให้ดำเนินงาน ศึกษาวิจัยและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัด อบจ.นนทบุรี มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 จนถึง ปัจจุบัน เพื่อให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่โรงเรียนสังกัด อบจ.นนทบุรี ให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ ทั่วทั้งโรงเรียน (Whole School Approach) (Chulalongkorn University, 2016) โดยได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนในสังกัด อบจ.นนทบุรี ประกอบด้วย 4 แผนงาน 7 โครงการ ดังนี้ **แผนงานที่ 1** การพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีทั้งหมด 4 โครงการ ได้แก่ โครงการที่ 1 โครงการยกระดับขีด ความสามารถด้านการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐานของนักเรียน (O-NET) โครงการที่ 2 โครงการเพิ่ม ศักยภาพของนักเรียนสำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ประจำปีการศึกษา โครงการที่ 3 โครงการพัฒนา ครู 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนในสังกัด อบจ.นนทบุรี และโครงการที่ 4 โครงการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษในระดับชั้น ป.1 ป.2 และ ป.3 **แผนงานที่ 2** การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มี 1 โครงการ ได้แก่ โครงการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวธรรมชาติ (Intelligence Development Program) **แผนงานที่ 3** การพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ มี 1 โครงการ ได้แก่ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศโรงเรียนให้เอื้อและส่งเสริมการเรียนรู้ **แผนงานที่ 4** การพัฒนาความสัมพันธ์ชุมชนและ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน มี 1 โครงการ ได้แก่ โครงการงานวันดอกนนทรีบาน

การดำเนินการดังกล่าวทำให้ผลการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในสังกัด อบจ.นนทบุรี ประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายของการดำเนินการโครงการต่างๆ เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2557-2559 ที่พบว่า ทุกแผนงานและ โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ มุ่งที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมของนักเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสังกัด อบจ.นนทบุรี ให้ดีขึ้น โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน (Chulalongkorn University, 2016) อย่างไรก็ตาม ยังพบว่า ไม่มีการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด อบจ.นนทบุรีโดยภาพรวมทั้งระบบในเชิง พัฒนาการ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนอย่างเป็นระบบ ประกอบกับยังไม่มีตัวชี้วัดชี้วัดใช้ ใน การประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว

การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งสนใจที่จะพัฒนาตัวชี้วัดและเครื่องมือในการประเมินการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด อบจ.นนทบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปปี้และส่วน ต่อขยาย (CIPPIEST Model) ของ Stufflebeam and Shinkfield (2007) เป็นกรอบแนวคิดในการประเมินการพัฒนา คุณภาพการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากเป็นโครงการที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นการประเมินเชิงพัฒนาการของ

การดำเนินงานทั้ง 3 ปีการศึกษา ได้แก่ ปีการศึกษา 2557-2559 ซึ่งจะทำให้เห็นมิติของการประเมินได้หลากหลายเพิ่มมากขึ้นจากการประเมินแบบซีบี (CIPP Model) ที่ประกอบไปด้วย ด้านที่ 1 บริบท (Context: C) ด้านที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input: I) ด้านที่ 3 กระบวนการ (Process: P) และด้านที่ 4 ผลผลิต (Product: P) โดยการประเมินครั้งนี้จะมีมิติที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เห็นพัฒนาการของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คือ การประเมินผลผลิต (Product: P) ซึ่งประกอบไปด้วย ผลผลิต (Output) และด้านที่ 5 ผลลัพธ์ (Outcome) นอกจากนี้ยังมีด้านที่ 6 ผลกระทบ (Impact: I) ด้านที่ 7 ประสิทธิภาพ (Effectiveness: E) ด้านที่ 8 ความยั่งยืน (Sustainability: S) และด้านที่ 9 การถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability: T) โดยดของการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้ Buosonte (2013, pp. 7-14) กล่าวว่า เป็นการประเมินส่วนต่อขยายของการประเมินผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งไม่เพียงแต่ประเมินว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ยังให้รายละเอียดต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกเป้าหมาย/จุดมุ่งหมาย การดำเนินงาน การกำหนดนโยบาย แผนงาน รวมทั้งการปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสม และการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับ เปลี่ยน คง ขยาย ยุบ เลิกโครงการ โดยผลการประเมินดังกล่าวจะนำไปใช้ในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาแผนงานหรือโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นแบบอย่างในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับองค์กรบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นให้สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดียิ่งขึ้นไป ซึ่งจะร่วมกันเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดการพัฒนาคณาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2557-2559
2. เพื่อประเมินการพัฒนาคณาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2557-2559
3. เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาคณาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix method research) แบบ Exploratory Sequential Mixed Method โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) และเชิงปริมาณ (Quantitative Method) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาตัวชี้วัดการประเมินการพัฒนาคณาจารย์โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัด อบจ. นนทบุรี โดยการศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการพัฒนาคณาจารย์ การจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาคณาจารย์และการประเมินการพัฒนาคณาจารย์ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมและความตรงเชิงโครงสร้าง พบว่า

ทุกตัวชี้วัดการประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการพัฒนาคุณภาพค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป จากนั้นจึงแก้ไขข้อความตามให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัด อบจ. นนทบุรี เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่มาจากหลากหลายแหล่งข้อมูลตามตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นมาจากขั้นตอนที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 8 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน จำนวน 242 คน นักเรียน 294 ผู้ปกครอง 240 คน และผู้ให้ข้อมูลและแหล่งข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วย 1) ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 11 คน 2) เอกสารผลคะแนนสอบต่างๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกคะแนน ได้แก่ 1.1) แบบบันทึกคะแนนการทดสอบตามแนวทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Pre O-NET) 1.2) คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) 1.3) คะแนนการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) และ 1.4) คะแนนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) 2) แบบสอบถาม 2 ชุด ได้แก่ 2.1) แบบสอบถามการประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 2.2) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับนักเรียนและผู้ปกครอง และ 3) แบบสัมภาษณ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพแล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เพื่อพิจารณาตัดสินคุณภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของทุกโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัด อบจ.นนทบุรี โดยการนำผลการประเมินมาจัดทำร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัด อบจ.นนทบุรี และจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ อบจ. นนทบุรี จำนวน 10 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของร่างนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาใน อบจ.นนทบุรี ฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ผลการวิจัย

1. ตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2557-2559 ประกอบด้วยตัวชี้วัด ครอบคลุม 9 ด้าน การประเมินตามแนวคิดการประเมินรูปแบบชิปปี้และส่วนต่อขยาย (CIPPIEST Model) ประกอบด้วย 1) ด้านบริบท ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด 3) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด 4) ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด 5) ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด 6) ด้านผลกระทบ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด 7) ด้านประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด 8) ด้านความยั่งยืน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด และ 9) ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด รวม 40 ตัวชี้วัด รายละเอียดตัวชี้วัดสรุปได้ดังตาราง 1

2. การประเมินการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัด อบจ. นนทบุรี ปีการศึกษา 2557-2559 ผลการประเมินจำแนกตามแผนการพัฒนาคูณภาพการศึกษา ครอบคลุม 40 ตัวชี้วัด ภายใต้ 4 แผนงาน มีเกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดแบ่งเป็น 12 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1 2 3 4 5 14 15 20 21 26 37 39 และ 40 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยระดับมากขึ้นไป กลุ่มที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 6 8 10 12 และ 22 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยของแต่ละรายวิชา ≥ 50 กลุ่มที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 7 9 11 และ 13 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคล กลุ่มที่ 4 ตัวชี้วัดที่ 16 และ 19 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีพัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยแต่ละวิชาเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด และระดับประเทศ กลุ่มที่ 5 ตัวชี้วัดที่ 17 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีพัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา กลุ่มที่ 6 ตัวชี้วัดที่ 18 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีพัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา กลุ่มที่ 7 ตัวชี้วัดที่ 23 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยของแต่ละด้าน ≥ 50 กลุ่มที่ 8 ตัวชี้วัดที่ 24 และ 25 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีคะแนนเฉลี่ย ≥ 50 กลุ่มที่ 9 ตัวชี้วัดที่ 27 28 29 30 31 และ 32 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีสัดส่วน ≥ 1 กลุ่มที่ 10 ตัวชี้วัดที่ 33 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยแต่ละวิชาคงที่หรือเพิ่มขึ้น กลุ่มที่ 11 ตัวชี้วัดที่ 34 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านคงที่หรือเพิ่มขึ้น และกลุ่มที่ 12 ตัวชี้วัดที่ 35 36 และ 38 ผ่านเกณฑ์เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยคงที่หรือเพิ่มขึ้น โดยกำหนดสัญลักษณ์เพื่อแทนผลการประเมินรายตัวชี้วัด ได้ดังนี้

1) เครื่องหมาย $\checkmark$ หมายถึง แผนการพัฒนาคูณภาพโรงเรียนมีผลการประเมิน “ผ่าน” ในรายตัวชี้วัด ในระยะเวลา 3 ปีการศึกษา

2) เครื่องหมาย $\times$ หมายถึง แผนการพัฒนาคูณภาพโรงเรียนมีผลการประเมิน “ไม่ผ่าน” ในรายตัวชี้วัด ในระยะเวลา 3 ปีการศึกษา

3) เครื่องหมาย Δ หมายถึง แผนการพัฒนาคูณภาพโรงเรียนมีผลการประเมินทั้ง “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” ในรายตัวชี้วัด ในระยะเวลา 3 ปีการศึกษา สามารถสรุปผลการประเมินได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการประเมินการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัด อบจ.นนทบุรี ปีการศึกษา 2557-2559

ตัวชี้วัดการพัฒนาคูณภาพโรงเรียน	แผนงานพัฒนาคูณภาพโรงเรียน			
	แผนงาน ที่ 1	แผนงาน ที่ 2	แผนงาน ที่ 3	แผนงาน ที่ 4
1. ด้านบริบท (Context)				
ตัวชี้วัด 1 ความสอดคล้องของแผนงาน/โครงการกับบริบทและความต้องการจำเป็นของโรงเรียนในสังกัด	$\checkmark$	$\checkmark$	$\checkmark$	$\checkmark$
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)				
ตัวชี้วัด 2 ความเหมาะสมเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในแผนงาน	$\checkmark$	$\checkmark$	$\checkmark$	$\checkmark$
3. ด้านกระบวนการ (Process)				
ตัวชี้วัด 3 ความพึงพอใจต่อการวางแผนการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ	$\checkmark$	$\checkmark$	$\checkmark$	$\checkmark$

ตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน	แผนงานพัฒนาคุณภาพโรงเรียน			
	แผนงาน	แผนงาน	แผนงาน	แผนงาน
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4
ตัวชี้วัด 4 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ	✓	✓	✓	✓
ตัวชี้วัด 5 ความพึงพอใจต่อการกำกับ ติดตาม และประเมินผลแผนงาน/โครงการ	✓	✓	✓	✓
4. ด้านผลผลิต (Output)				
ตัวชี้วัด 6 คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Pre O-NET)	△			
ตัวชี้วัด 7 ผลการวิเคราะห์ผลการสอบ Pre O-NET เป็นรายบุคคล	X			
ตัวชี้วัด 8 คะแนนการทดสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pre NT)	X			
ตัวชี้วัด 9 ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pre NT) เป็นรายบุคคล	X			
ตัวชี้วัด 10 คะแนนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP)	△			
ตัวชี้วัด 11 ผลการวิเคราะห์คะแนนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) เป็นรายบุคคล	X			
ตัวชี้วัด 12 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ		△		
ตัวชี้วัด 13 ผลการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นรายบุคคล		X		
ตัวชี้วัด 14 ความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมภายใน โรงเรียน			✓	
ตัวชี้วัด 15 ความพึงพอใจต่อการจัดการนวัตดองานหรือบ้านของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและประชาชนทั่วไป				✓
5. ด้านผลลัพธ์ (Outcome)				
ตัวชี้วัด 16 พัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาในระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด และระดับประเทศ	△		△	
ตัวชี้วัด 17 พัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ของโรงเรียนเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาในระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด และระดับประเทศ	X		X	
ตัวชี้วัด 18 พัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาในระดับโรงเรียนและระดับจังหวัด	△			

ตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน	แผนงานพัฒนาคุณภาพโรงเรียน			
	แผนงาน ที่ 1	แผนงาน ที่ 2	แผนงาน ที่ 3	แผนงาน ที่ 4
ตัวชี้วัด 19 พัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาในระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด และระดับประเทศ		△		
ตัวชี้วัด 20 ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และประชาชนทั่วไปในการพัฒนาโรงเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียนที่เกิดขึ้นในรอบปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓
ตัวชี้วัด 21 การยอมรับและความชื่นชมโรงเรียนในสังกัด				✓
6. ด้านผลกระทบ (Impact)				
ตัวชี้วัด 22 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของทุกโรงเรียนในสังกัด	△		△	
ตัวชี้วัด 23 ผลการทดสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ของทุกโรงเรียนในสังกัด	△		△	
ตัวชี้วัด 24 ผลการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) ของทุกโรงเรียนในสังกัด	△			
ตัวชี้วัด 25 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษของทุกโรงเรียนในสังกัด		△		
ตัวชี้วัด 26 การให้ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน และประชาชนทั่วไปในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด				✓
7. ด้านประสิทธิผล (Effectiveness)				
ตัวชี้วัด 27 สัดส่วนคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ที่คาดว่าจะได้รับ/คะแนนเฉลี่ยที่ได้จริง	△			
ตัวชี้วัด 28 สัดส่วนคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ของโรงเรียนที่คาดว่าจะได้รับ/คะแนนเฉลี่ยที่ได้จริง	△			
ตัวชี้วัด 29 สัดส่วนคะแนนเฉลี่ยการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) ที่คาดว่าจะได้รับ/คะแนนเฉลี่ยที่ได้จริง	△			
ตัวชี้วัด 30 สัดส่วนคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษที่คาดว่าจะได้รับ/คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ได้จริง		△		

ตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน	แผนงานพัฒนาคุณภาพโรงเรียน			
	แผนงาน ที่ 1	แผนงาน ที่ 2	แผนงาน ที่ 3	แผนงาน ที่ 4
ตัวชี้วัด 31 สัดส่วนจำนวนโครงการหรือกิจกรรมหรืองบประมาณที่คาดว่าจะได้รับการสนับสนุน/จำนวนโครงการหรือกิจกรรมงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจริง			X	
ตัวชี้วัด 32 สัดส่วนการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาความสัมพันธ์ชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่คาดว่าจะได้รับ/เป้าหมายของการพัฒนาความสัมพันธ์ชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่เกิดขึ้นจริง				X
8. ด้านความยั่งยืน (Sustainability)				
ตัวชี้วัด 33 ความคงที่หรือเพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียน	△			
ตัวชี้วัด 34 ความคงที่หรือเพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ของโรงเรียน	△			
ตัวชี้วัด 35 ความคงที่หรือเพิ่มขึ้นของคะแนนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3	△			
ตัวชี้วัด 36 ความคงที่หรือเพิ่มขึ้นของคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษ		△		
ตัวชี้วัด 37 ความคงที่หรือเพิ่มขึ้นของคะแนนความพึงพอใจต่อการบำรุงรักษาภูมิทัศน์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน			✓	
ตัวชี้วัด 38 ความคงที่หรือเพิ่มขึ้นของคะแนนความพึงพอใจของผู้ปกครองชุมชน และประชาชนทั่วไปในการพัฒนาโรงเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน				✓
9. ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability)				
ตัวชี้วัด 39 การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการพัฒนาภายในโรงเรียน	✓	✓	✓	✓
ตัวชี้วัด 40 การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้การพัฒนาระหว่างโรงเรียน	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ: ตัวชี้วัดที่ไม่ปรากฏผลการประเมิน (แถบสีเทา) หมายถึง ตัวชี้วัดนั้นๆ ไม่มีการประเมินในแผนงาน

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัด อบจ. นนทบุรี ประกอบด้วยข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจำแนกตามความเร่งด่วนของการนำสู่การปฏิบัติ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะที่ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน ประกอบด้วย

3.1.1 ด้านผลผลิต (Output) ได้แก่ 1) ต้องเก็บข้อมูลผลการวิเคราะห์ผลการสอบ Pre O-NET เป็นรายบุคคล 2) ต้องปรับปรุงคะแนนการทดสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pre NT) 3) ต้องเก็บผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pre NT) เป็นรายบุคคล 4) ต้องเก็บข้อมูลผลการวิเคราะห์คะแนนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) เป็นรายบุคคล และ 5) ต้องเก็บข้อมูลผลการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นรายบุคคล

3.1.2 ด้านผลลัพธ์ (Outcome) คือ ต้องพัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ของโรงเรียนเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาในระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

3.1.3 ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) ได้แก่ 1) ต้องเพิ่มสัดส่วนจำนวนโครงการหรือกิจกรรมหรืองบประมาณที่คาดว่าจะได้รับการสนับสนุน/จำนวนโครงการหรือกิจกรรมงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจริง และ 2) ต้องเพิ่มสัดส่วนการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาความสัมพันธ์ชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่คาดว่าจะได้รับ/เป้าหมายของการพัฒนาความสัมพันธ์ชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่เกิดขึ้นจริง

3.2 ข้อเสนอแนะที่ต้องดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

3.2.1 ด้านผลผลิต (Output) ได้แก่ 1) ต้องพัฒนาคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Pre O-NET) 2) ต้องพัฒนาคะแนนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) และ 3) ต้องพัฒนาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.2.2 ด้านผลลัพธ์ (Outcome) ได้แก่ 1) ต้องพัฒนาพัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาในระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด และระดับประเทศ 2) ต้องพัฒนาพัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาในระดับโรงเรียนและระดับจังหวัด และ 3) ต้องพัฒนาพัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาในระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

3.2.3 ด้านผลกระทบ (Impact) ได้แก่ 1) ต้องพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของทุกโรงเรียนในสังกัด 2) ต้องพัฒนาผลการทดสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ของทุกโรงเรียนในสังกัด 3) ต้องพัฒนาผลการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) ของทุกโรงเรียนในสังกัด และ 4) ต้องพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษของทุกโรงเรียนในสังกัด

3.2.4 ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) ได้แก่ 1) ต้องเพิ่มสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ที่คาดว่าจะได้รับ/คะแนนเฉลี่ยที่ได้จริง 2) ต้องเพิ่มสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ของโรงเรียนที่คาดว่าจะได้รับ/คะแนนเฉลี่ยที่ได้จริง 3) ต้องเพิ่มสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ

(MEP) ที่คาดว่าจะได้รับ/คะแนนเฉลี่ยที่ได้จริง และ 4) ต้องเพิ่มสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษที่คาดว่าจะได้รับ/คะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ได้จริง

3.2.5 ด้านความยั่งยืน (Sustainability) ได้แก่ 1) ต้องเพิ่มความคงที่หรือเพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียน 2) ต้องเพิ่มความคงที่หรือเพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ของโรงเรียน 3) ต้องเพิ่มความคงที่หรือเพิ่มขึ้นของคะแนนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ (MEP) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 และ 4) ต้องเพิ่มความคงที่หรือเพิ่มขึ้นของคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษ

สรุปและอภิปรายผล

1. ตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2557-2559 เป็นตัวชี้วัดที่มีลักษณะที่เป็นการประเมินเชิงพัฒนาการของการดำเนินงานตามแผนงานทั้ง 4 แผนงาน ประกอบด้วย 9 ด้าน 40 ตัวชี้วัด สามารถแบ่งกลุ่มตัวชี้วัดออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้ กลุ่มแรกตัวชี้วัดที่สามารถประเมินได้ครบทั้ง 4 แผนงาน ตัวชี้วัดในกลุ่มนี้ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 (ด้านบริบท) ตัวชี้วัดที่ 2 (ด้านปัจจัยนำเข้า) ตัวชี้วัดที่ 3, 4 และ 5 (ด้านกระบวนการ) และตัวชี้วัดที่ 39 และ 40 (ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ) ซึ่งเป็นการประเมินภาพรวมของแผนงานหรือโครงการในลักษณะของการประเมินด้วยแบบประเมินมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ กลุ่มที่ 2 ตัวชี้วัดที่สามารถประเมินได้ 2 แผนงาน คือ แผนงานที่ 1 และ 3 ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 17 (ด้านผลลัพธ์) ตัวชี้วัดที่ 22 และ 23 (ด้านผลกระทบ) เนื่องจากแผนงานที่ 2 และ 3 มีความสัมพันธ์กัน โดยพบว่าแผนงานที่ 3 คือ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้หากโรงเรียนดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามแผนงานนี้ได้ดีก็จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างๆ ดีขึ้นตามมาด้วย ซึ่งก็จะสัมพันธ์กับผลลัพธ์และผลกระทบแผนงานที่ 1 คือ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน กลุ่มที่ 3 ตัวชี้วัดที่สามารถใช้ประเมินได้เพียง 1 แผนงาน ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 และ 15 (ด้านผลผลิต) ตัวชี้วัดที่ 16, 18, 19, 21 (ด้านผลลัพธ์) ตัวชี้วัดที่ 24, 25 และ 26 (ด้านผลกระทบ) ตัวชี้วัดที่ 27, 28, 29, 30, 31 และ 32 (ด้านประสิทธิผล) ตัวชี้วัดที่ 33, 34, 35, 36, 37, 38 (ความยั่งยืน) เนื่องจากแต่ละแผนงานจะมีผลผลิตที่มีความเฉพาะเจาะจง จึงทำให้ต้องมีตัวชี้วัดที่แยกย่อยออกไปตามผลผลิตของแต่ละแผนงาน ซึ่งการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) นี้เป็นประเด็นการประเมินหลัก 1 ใน 4 ด้านการประเมิน โดยการประเมินผลผลิตนี้จะส่งผลสืบเนื่องทำให้ผลการประเมินผลลัพธ์ ผลกระทบ ประสิทธิภาพและความยั่งยืนของแต่ละแผนงานแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งก็คือการประเมินส่วนต่อขยายตามรูปแบบการประเมินแบบชิปปีนัเอง (Buosonte, 2013) และกลุ่มสุดท้าย ตัวชี้วัดที่ประเมินได้มากกว่า 1 แผนงาน แต่อยู่ในด้านการประเมินที่ต่างกัน ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 20 อยู่ในด้านผลผลิตของแผนงานที่ 1 แต่เป็นผลลัพธ์ของแผนงานที่ 2 และ 3 เนื่องจากการดำเนินการตามแผนงานนี้ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และประชาชนทั่วไปในการพัฒนาโรงเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียนที่เกิดขึ้นในรอบปีการศึกษา

2. การประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัด อบจ.นนทบุรีตามตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นทั้ง 4 แผนงาน พบว่า

2.1 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ผลการประเมิน พบว่าการประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ การถ่ายทอดส่งต่อ ซึ่งได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม มีผลการประเมินทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากและดีขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี แต่เมื่อพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พึงประสงค์ ตามตัวชี้วัดด้านผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ ประสิทธิภาพ และความยั่งยืน ซึ่งได้ข้อมูลมาจากการวิเคราะห์เอกสารที่ประกอบด้วย ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (NT) พบว่า มีหลายโรงเรียนที่ยังไม่ผ่านการประเมิน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะยังไม่ได้พัฒนาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างรอบด้าน ดังที่งานวิจัยของ Yodsali and Boonsong (2016, pp. 1208-1223) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมากที่สุดคือ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ดังนั้น อบจ. นนทบุรี จึงควรจัดทำโครงการเพื่อการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำทางวิชาการให้กับผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัด อบจ.นนทบุรี เพิ่มเติม

2.2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ผลการประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัด อบจ.นนทบุรี มีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้ง 3 ปีการศึกษา แต่ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากข้อค้นพบที่โรงเรียนในสังกัด อบจ.นนทบุรี ส่วนหนึ่งประสบปัญหาการจัดจ้างครูต่างชาติที่ไม่ได้คุณภาพ และในส่วนของครูคนไทยเองก็ไม่ได้จบสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษโดยตรง นอกจากนี้ยังพบว่า จำนวนครูไม่เพียงพอ ปัญหาดังกล่าวข้างต้นนี้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาเข้ามาช่วยได้ ดังที่ Duangjit and Rattanawich (2018, pp. 277-294) และ Raksapatcharawong (2016, pp. 762-777) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยและการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติมีผลความสามารถทางการฟัง-พูดภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนของนักเรียน นั้นแสดงให้เห็นว่าเราสามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลายๆ รูปแบบเพื่อลดภาระของครูได้ และยังมีประสิทธิภาพอีกด้วย ซึ่งเป็นแก้ปัญหาของการขาดแคลนครูได้อีกทางหนึ่ง

2.3 การพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ พบว่าผลการประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีผลการประเมินผ่านทั้ง 3 ปีการศึกษา โดยมีพัฒนาการของผลการประเมินสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้ง 3 ปีการศึกษาเช่นเดียวกัน จากข้อมูลเชิงคุณภาพที่ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ข้อมูลว่า แผนงานการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ตรงกับความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ดีขึ้น มีสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เนื่องจากลักษณะการดำเนินงานตามแผนงานนี้เป็นการอนุมัติงบประมาณให้กับโรงเรียนตามความต้องการจำเป็นและจัดทำโครงการเสนอต่อคณะกรรมการบริหารการเงินและโครงการวิจัยฯ เพื่อพิจารณา (Chulalongkorn University, 2016) ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวทำให้โรงเรียนมีอิสระในการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานนี้ และมีการสนับสนุนงบประมาณตามแผนงานนี้มาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา จึงทำให้การดำเนินการตามแผนงานของโรงเรียนได้ผลเป็นรูปธรรม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และมีระดับความพึงพอใจเพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี ดังที่ Cheryan, et al. (2014) พบว่า

การออกแบบห้องเรียนที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงที่สุด (designing classrooms to maximize student achievement) ประกอบด้วย 1) สิ่งอำนวยความสะดวกเชิงโครงสร้างของอาคารเรียน (building's structural facilities) และ 2) รูปลักษณ์ของห้องเรียน (classroom's symbolic features) ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของภายในห้องเรียนและการตกแต่งผนังส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จึงได้เสนอแนะให้พัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ (Makerspace) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ 4.0 ที่แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนจะต้องส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมให้แก่ผู้เรียน ดังที่ Siribanpitak (2019) กล่าวว่า พื้นที่นันทนาการ พื้นที่นวัตกร หรือแหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรม (Makerspace) ก่อให้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือทำและประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาคุณลักษณะนวัตกรรมให้กับนักเรียนนั่นเอง

2.4 การพัฒนาความสัมพันธ์ชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียน พบว่าผลการประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด อบจ.นนทบุรีอยู่ในระดับมาก และมีผลการประเมินผ่านทั้ง 3 ปีการศึกษา โดยมีพัฒนาการของผลการประเมินสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้ง 3 ปีการศึกษา โดยกิจกรรมหลักของแผนงานนี้คือ การจัดงานวันดอกนนทบุรี ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ครู นักเรียนได้แสดงผลการดำเนินงานตลอดปีการศึกษาที่ได้ร่วมกันพัฒนาขึ้นมาให้ผู้ปกครอง ชุมชนได้เข้ามาเยี่ยมชมผลงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนในสังกัด อบจ.นนทบุรีเอง ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน แต่ก็ยังมีข้อค้นพบจากข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ การจัดกิจกรรมดังกล่าวยังมีผู้ปกครองหรือชุมชนเข้าร่วมน้อย จึงควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างหลากหลายช่องทาง สื่อสารแบบไปกลับ โดยการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงข้อคิดเห็นหรือเสนอแนะผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ต่างๆ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน และจะเกิดการมีส่วนร่วมหรือเครือข่ายผู้ปกครองชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด อบจ. นนทบุรี สอดคล้องกับ Carlsmith and Railsback (2001) ที่พบว่า การประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนที่ต้นนี้จะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยการรับฟังและรับผิดชอบต่อความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่นในตัวโรงเรียนและก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาแนวทางการยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามกรอบการประเมินชิปปี้และส่วนต่อขยาย (CIPPIEST Model) โดยเน้นการพัฒนาผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ ประสิทธิภาพ และความยั่งยืน เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินแผนงานที่ 1 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีผลการประเมินทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก และดีขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ยกเว้นใน 5 ด้านข้างต้น สาเหตุมาจากขาดแนวทางการพัฒนาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างรอบด้าน

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาครูชาวต่างชาติและครูไทยที่สอนไม่ตรงวุฒิ/สาขาวิชาเอก ในกลุ่มสาระวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินแผนงานที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนประสบปัญหาการจัดจ้างครูต่างชาติที่ไม่ได้คุณภาพ และพบว่า มีครูชาวไทยไม่ได้จบตรงสาขาวิชาเอกเป็นผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ รวมทั้งปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

3. ควรศึกษาการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด อบจ.นนทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินแผนงานที่ 3 การพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการที่โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีการเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด

4. ควรศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียนต่อผู้ปกครองและชุมชน เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินแผนงานที่ 4 การพัฒนาความสัมพันธ์ชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียน พบว่า การจัดงานวันดอคนนทรีบานที่ผ่านมานั้น มีผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานในระดับน้อย

References

- Buosonte, R. (2013). CIPP and CIPPIEST Evaluation Models: Mistaken and precise concepts of applications. *Silpakorn Educational Research Journal*, 5(2), 7-14. [in Thai]
- Carlsmith, L., & Railsback, J. (2001). *The power of public relations in schools*. Portland, OR: Northwest Regional Educational Laboratory.
- Cheryan, S., Plaut, V. C., Handron, C., & Hudson, L. (2013). The stereotypical computer scientist: Gendered media representations as a barrier to inclusion for women. *Sex Roles*, 69(1-2), 58-71.
- Chulalongkorn University. (2016). *Report summarizing the supervision, monitoring and evaluation of the project to hire consultants for research and evaluation of the development of educational quality standards in schools under the Provincial Administrative Organization of Nonthaburi, academic year 2016*. Bangkok: Faculty of Education, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Duangjit, P., & Rattanawich, S. (2018). The development of listening and speaking of performance and satisfaction of grade five students taught through a computer assisted program based on the natural approach. *Prae-wa Kalasin Journal of Kalasin Univerity*, 5(2), 277-294. [in Thai]
- Raksapatcharawong, V. (2016). The effects of integrating online cartoon lessons into natural approach towards grade5 students' listening – speaking performance and interest in learning. *Journal of Education, Mahasarakham University*, 10(special edition), 762-777. [in Thai]
- Siribanpitak, P. (2019). Makerspace (editorial). *Educational Management and Innovation Journal*, 1(2), iii. [in Thai]
- Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation theory, models and applications*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Yodsali, C., & Boonsong, K. (2016). Factors affecting student achievement under the Office of Prachuapkhirkhan Primary Education Area 2. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 9(1), 1208-1223. [in Thai]